

Tudi med vojno so rasli brki

Tudi med vojno so ljudem rasli lasje, brade in brki. Kot vsako mesto je imela tudi Ljubljana frizerske in brivske salone, za ženske in moške, kjer so lepšali svoje stranke. Tako mojstri kot pomočniki so bili deležni »vseh blagov«, ki jih je prinašala italijanska okupacija. Zato so se mnogi med njimi vključili v OF in ustanovili svoj matični odbor. Pravzaprav sta bili dve organizaciji, za mojstre in pomočnike.

Robert Mihič je organiziral frizerje v OF po vsej Sloveniji. Pri tem delu je bil povezan z učiteljem Francetom Kimovcem, tipografom Štrekljem in svojimi stanovskimi tovariši, frizerji Marjanom Mitrom, Marijo Božič in Cirilom Travnom, pomočnikom v salonu Pliverič v hotelu Slon. Mitar je povezal Ignaca Gruberja, ki je delal za OF z Nikom Černičem in Slavko Vašl. Z njo je sodeloval tudi Traven, ki pravi, da so imeli sestanke v odmoru v opoldanskem času, ker so imeli deljen delovni čas. Srečevali so se v Tivoliju, največkrat po trije.

Iz spominskih zapisov na čase okupacije med frizerji je razvidno, da so imeli prav oni najbolj razvito organizacijo po sistemu trojk, kar za druge matične odbore ni bilo najbolj značilno.

Med organizatorji je bil tudi Vinko Benda, ki je imel salon na vogalu Erjavčeve in Prešernove ulice. Maja 1941 se je po priporočilu Marije Božič in

Ernesta Eypra vključil v matični odbor OF brivskih mojstrov. Majhen ga je nato povezal v trojko z Josipom Godino in Viktorjem Popitom. Znano je, da so z OF sodelovali še Franc Wildman z Napoleonovega trga, Miro Trtnik z Ambroževega trga, ki je bil prvi sekretar OF kvarta Poljane, Mirko Furlan, brivski pomočnik pri Klobučevanju na Resljevi cesti, ki je 3. junija 1942 odšel v partizane in padel, Andrej Novak, frizerski mojster v palači Okrožnega urada za zavarovanje delavcev na Miklošičevi, Jernej Kos iz Mestnega trga, Miro Turk in Marija Pavlič, ki je bila najprej zaposlena v frizerskem salonu Zabjek na Krakovskem nasipu, v neposredni bližini karabinjerske postaje.

»V salon so vedno prihajali italijanski policisti, od katerih sem med pogovorom često zvedela za razne podatke o nameravanih racijah in drugih akcijah fašistov,« ter o tem sproti obveščala Marjana

Jamnikarja, ki jo je zadolžil tudi za zbiranje denarja, obleke in sanitetnega materiala ter za propagandne akcije. Po njegovem odhodu v partizane, marca 1942 in ko se je kot frizerska pomočnica zaposlila pri Jožetu Moharju na Vidovdanske cesti 24, je spoznala Meto Smrekar.

Na njen predlog je barvala ilegalcem lase, da so s tem lažje spremenili svoj izgled in bili tako varnejši pred italijansko policijo. Omenim naj, da je bilo pred italijansko kapitulacijo 9. septembra 1943 v Ljubljani približno 200 ilegalcev. Decembra 1942 so ji zaprli šefa. V salonu je ostala sama, lahko ga je uporabljala za razne zaupne sestanke in kot skrivališče za Draga Čihaka, ki se je moral zaradi izdaje umakniti iz prejšnjega skrivališča na Florjanski 34, današnjega Gornjega trga. Ko se je vrnil iz zapora njen šef, februarja 1944, je morala zaradi varnosti menjati službo.

Delo frizerjev za OF je bilo nevarno. Mihič, Majhen in Traven so bili aretirani že v času italijanske okupacije. Zadnji je bil pred aretacijo član rajonskega komiteja KPS Poljane, kjer je odgovarjal za delovanje Narodne zaščite.

LOJZ TRŠAN

Delo društva invalidov

Društvo invalidov Ljubljana Center obvešča vse svoje člane, da se bomo v našem občinskem glasilu Dogovori redno oglašali in obveščali naše članstvo o delu društva.

Na kratko želimo seznaniti naše člane z delom društva. Društvo deluje že 18. leto in vključuje približno 800 članov

od 1180 invalidov, ki prebivajo v občini Ljubljana Center. V letu 1984 se je članstvo v KS Tabor in Ledina odločilo, da ustanovi svoje društvo, kar jim je uspelo s pristankom ZDI Slovenije in OK SZDL Ljubljana Center.

Društvo invalidov Ljubljana Center je vse od ustanovitve uspešno izvajalo osnovno dejavnost po vsakoletnih planih sprejetih na letnih konferencah.

Naše društvo ima sedež v KS Prule na Prijateljevi ulici 13. Uradne ure pa so vsak ponedeljek od 9. do 12. ure in vsako sredo od 15. do 18. ure. Osnovna dejavnost društva je skrb za reševanje zdravstvene in socialne problematike svojih članov, organizacija družbenega življenja in izletov ter športno rekreativna dejavnost. Delegati društva sodelujejo v pristojnih skupščinah in organih SIS, SPIZ, OK SZDL Ljubljana Center in ZDI ter organih KS.

Vsako leto opravi društvo tele naloge: obišče nad sto svojih članov, ki so starejši ali nepokretni. Socialno ogroženim nudi skromno materialno

pomoč, ali pa jim svetuje in pomaga, kam naj se obrnejo za pomoč. Pomaga pri nabavi kurjave za približno 90 članov, organizira meddruštvena rekreativna tekmovanja v šahu, streljanju, kegljanju in balinanju, sodeluje na tekmovanjih, ki jih organizira ZRSI Slovenije in ZDI mesta Ljubljana, letno organizira od 3 do 5 izletov, ki so povezani s kulturnim in družabnim programom.

Izražamo željo, da bi se vsi invalidi, ki še niso naši člani, vključili v društvo. Hkrati prosimo naše člane, da v času uradnih ur, redno plačujejo članarino.

V letu 1988 bomo po programu imeli naslednje izlete:

- 23. 4. v Avstrijo — Celovec — Gosposvetsko polje,
- 11. 6. v Istrske toplice — Motovun,
- 17. 9. Ptujška gora, Ptuj, Ptujске toplice,
- v mesecu oktobru izlet v neznanu.

Prijave za izlete bomo sprejemali en mesec pred izletom in takrat dajali tudi podrobne informacije.

ODBOR DI LJUBLJANA CENTER

Naslednja številka Dogovorov izide 29. marca

DOGOVORI

Ustanovitelj in izdajatelj je Občinska konferenca SZDL Ljubljana Center.

Glasilu je leta 1979 dobilo srebrno priznanje Osvobodilne fronte slovenskega naroda.

Svet za časopisno in informativno dejavnost:

Vid Štempihar (predsednik), člani: Svit Arambašič, Lojze Cepuš, Niko Isajević (glavni in odgovorni urednik), Tone Kovčič, Zmaga Obšteta, Vesna Pfeifer, Irena Potrč (namestnica predsednika), Ksenija Preželj, Vili Pšeničny, Janko Rednak, Tatjana Pust, Tomaž Skale, Anica Zalik, Milja Košir.

Uredniški odbor: Lojze Cepuš, Matija Čož (tehnični urednik), Niko Isajević, Lili Kranjc, Aleša Meško, Jurij Popov, Ksenija Preželj, Tatjana Pust, Lojze Tršan.

Izhaja tritedenko v 15.000 izvodih. Rokopisov ne vračamo.

Uredništvo: Kardeljeva 8, p.p. 191. Tel.: 214-296, 223-510, 223-509. Žiro račun pri SDK Ljubljana 50101-678-47644, OK SZDL Ljubljana Center.

Tisk: ČGP »Delo«, Likozarjeva 1, Ljubljana.

Glasilu prejemajo vse družine v občini brezplačno na domove.

Ljuba Zlatner

Krajevni organizaciji ZB NOV Tone Tomšič iz KS Ajdovščina je smrt iz njenih vrst iztrgala Ljuba Zlatner, ki je bila več kot dvajset let članica odbora in dolgo vrsto let tajnica.

Rojena je bila 1919 na Bledu. Julija 1941 se je v Ljubljani, v Poštni hranilnici vključila v OF in bila izbrana v ilegalno vodstvo na tejo ustanovi. Decembra 1942 je bila aretirana in nato poslana v koncentracijsko taborišče Gonars pri Palmanovi v Italiji. Po kapitulaciji Italije je šla v partizane, kjer je bila administrator v obveščevalnem centru enot 9. korpusa. Do upokojitve je delala v republiškem sekretariatu za notranje zadeve.

Njen spomin so počastili 8. februarja, na seji odbora krajevne borčevske organizacije, kjer sta bila tudi predsednik občinskega odbora Janez Učakar in Niko Pogačar.

Predsednik krajevne organizacije Franjo Kroupa je poleg njene temeljne vrline, delavnosti, orisal še druge človeške kvalitete, po katerih je bila znana med soborci in krajanji, poštenost, skromnost in dobro srčnost, tako da so se mnogi zatekali k njej po pomoč, saj je bila steber borčevske organizacije na terenu. V imenu vseh je obljubil, da bodo spomin nanjo nosili v svojih srcih in obiskovali njeno zadnje počivališče.

T. L.

Zvezni sekretariat za ljudsko obrambo Personalna uprava objavlja razpis za sprejem gojencev na vojaške akademije v letu 1988

V letu 1988 bodo sprejemale gojence naslednje vojaške akademije:

1. Vojaška akademija kopenske vojske

smeri: pehota, artilerija, oklepno mehanizirane enote, inženirstvo, zveze, atomsko-biološko kemična obramba, elektronsko izvidovanje in protielektronsko dejstvomnje, intendantska služba, finančna služba in geodetska služba

2. Vojaška tehniška akademija kopenske vojske

smeri: elektronika (usmeritve: telekomunikacije), strojna (usmeritve: klasična oborožitev, motorji, motorna vozila in inženirski stroji), računalniška tehnika, prometna, kemičnotehnoška (usmeritve: strelivo in minkoeksplozivna sredstva) in naprave ter zaščita

3. Letalska vojaška akademija

smeri: piloti letal in piloti helikopterjev

4. Vojaška akademija vojnega letalstva in protiletalske obrambe

smeri: protiletalska obramba (za rodove: artilerijsko raketne enote protiletalske obrambe ter letalsko opazovanje in obveščanje), letalsko-tehniška, meteorologija, zveze in elektronsko izvidovanje ter protielektronsko dejstvomnje

5. Mornariška vojaška akademija

pomorska smer (usmeritve: artilerijsko raketna, protipodmorniška, torpedna, minko protiminska, zveze in opazovanje ter navigacijsko hidrografska),

tehniška smer (usmeritve: strojna, elektrikerska, elektronska in oborožitvena)

RAZPISNI POGOJI

Na razpis se lahko prijavi vsak moški državljani SFRJ, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

a) Splošni pogoji:

- da je zdrav in sposoben, kar ugotovi vojaška zdravniška komisija
- da ni bil sodno kaznovan in da ni v kazenskem postopku
- da ni poročen

b) Posebni pogoji:

- da je rojen leta 1967 ali kasneje
- če obiskuje 4. razred štiritletne srednje šole usmerjenega izobraževanja ali druge srednje šole, je moral tretji razred končati z najmanj dobrim uspehom, kdor pa je šolanje že končal, mora v zaključnem razredu imeti najmanj dober uspeh
- če obiskuje 3. razred triletne srednje šole usmerjenega izobraževanja ali druge šole, je moral 2. razred končati z najmanj dobrim uspehom, kdor pa je zaključni (tretji) razred že končal, mora imeti za ta razred najmanj dober uspeh

Kandidati za vse vojaške akademije bodo opravljali sprejemni izpit iz matematike. Program zanj določa pri občinskem upravnem organu za ljudsko obrambo.

Za vpis na tehniško smer mornariške vojaške akademije imajo prednost kandidati strojnoenergetske smeri.

Za vpis na vojaško akademijo vojnega letalstva in protiletalske obrambe imajo prednost kandidati elektrotehniške, matematično-tehniške in naravoslovno-tehniške smeri. Prijavijo se lahko tudi vojak, ki služijo vojaški rok, in gojenci šol za rezervne oficirje, če izpolnjujejo pogoje, določene v tem razpisu. Kandidirajo lahko tudi gojenci 4. letnika srednjih vojaških šol in aktivni nižji oficirji, ki poleg splošnih pogojev natečaja izpolnjujejo tudi naslednje posebne pogoje:

- da so rojeni leta 1965 ali kasneje
- da imajo priporočilo načelnika srednje vojaške šole oziroma priporočilo starešine na položaju komandanta polka ali višjem

Gojenci 4. letnika srednjih vojaških šol lahko kandidirajo, če so 3. letnik končali z odličnim uspehom ali imajo v polletju 4. letnika odličen uspeh in bodo ta letnik končali z odličnim uspehom.

Aktivni nižji oficirji lahko kandidirajo, če so do zaključka razpisa delali v aktivni vojaški službi:

- do enega leta (tisti, ki so srednjo vojaško šolo končali z odličnim uspehom)
- eno do dve leti (tisti, ki so srednjo vojaško šolo končali z najmanj prav dobrim uspehom) ter
- dve in več let (če so srednjo vojaško šolo končali z najmanj dobrim uspehom)

Gojenci srednjih vojaških šol in aktivni nižji oficirji lahko kandidirajo samo za akademijo svojega rodu oziroma službe.

ŠOLANJE, PRAVICE IN DOLŽNOSTI GOJENCEV

Šolanje na vojaški akademiji se začne 1. septembra 1988 in traja:

- na vojaški akademiji kopenske vojske — štiri leta
- na Vojaškotehniški akademiji kopenske vojske — pet let
- na Letalski vojaški akademiji — štiri leta
- na Vojaški akademiji vojnega letalstva in protiletalske obrambe: letalsko-tehniška in meteorološka smer — pet let; smer protiletalska obramba, zveze in elektronsko izvidovanje ter protielektronsko dejstvomnje — štiri leta
- na Mornariški vojaški akademiji: pomorska smer — štiri leta; tehniška smer — pet let

Kandidati, ki bodo sprejeti na šolanje, bodo na stroške Zveznega sekretariata za ljudsko obrambo imeli stanovanje v internatu, prehrano, obutev, obleko, učbenike in šolski pribor, zdravstveno varstvo, denarno nadomestilo za prevoz domov v polletnih in letnih počitnicah in mesečne denarne prejemke.

Po končanem študiju bodo gojenci dobili čin aktivnega oficirja določenega rodu ali službe in bodo morali službovati v Jugoslovanski ljudski armadi toliko časa, kot to določa zakon o službovanju v oboroženih silah.

Gojencem, ki konča Vojaško tehniško akademijo kopenske vojske, Vojaško akademijo vojnega letalstva in protiletalske obrambe — letalsko tehniško smer ali Mornariško vojaško akademijo — tehniško smer, si pridobi strokovni naziv: diplomirani vojaški inženir določene smeri oziroma stroke. Medsebojne obveznosti oseb, sprejetih na šolanje, in Zveznega sekretariata za ljudsko obrambo, bodo določene s pogodbo.

NAČIN PRIJAVLJANJA IN IZBIRE GOJENCEV

Kandidat vložijo prošnjo za vpis pri občinskem upravnem organu za ljudsko obrambo, napisano na tiskovini, ki jo dobi pri tem organu.

Vojak, ki služijo vojaški rok, in gojenci šol za rezervne oficirje, oddajo prošnje poveljstvu svoje enote.

V prošnji kandidati navedejo vojaško akademijo ter smer, za katero kandidirajo (zaželeno je, da navedejo več smeri) in priložijo predpisane priloge.

Gojenci 4. letnika srednjih vojaških šol in aktivni nižji oficirji oddajo prošnje upravi svoje šole oziroma poveljstvu svoje enote, ki prošnjo pošlje vojaški akademiji najkasneje do 20. junija 1988. Aktivni nižji oficirji so dolžni predhodno priskrbeti oceno vojaške zdravniške komisije, da so zdravi in sposobni za šolanje. Poveljstvo enote oziroma šole skupaj s prošnjo pošlje tudi personalni dosje kandidata.

Razpis velja do 1. aprila 1988

Izbir kandidatur bodo opravile komisije vojaških akademij in jih obvestile o sprejemu v juniju 1988. Podrobnejša pojasnila v zvezi z razpisom dobite na Republiškem sekretariatu za ljudsko obrambo, Župančičeva 3, 61000 Ljubljana (tel. 061-223-112), na vojaških akademijah in občinskih upravnih organih za ljudsko obrambo.

Odvoz kosovnega materiala

KS AJDOVŠČINA	26. 3. 1988 (sobota)
KS GRADIŠČE	26. 3. 1988 (sobota)
KS STARA LJUBLJANA	28. 3. 1988
KS TRG OSVOBODITVE	28. 3. 1988
KS POLJANE	29. 3. 1988
KS NOVE POLJANE	29. 3. 1988
KS PRULE	29. 3. 1988
KS TABOR	30. 3. 1988
KS LEDINA	30. 3. 1988
KS KOLODVOR	31. 3. 1988
KS JOSIP PRAŠNIKAR	31. 3. 1988
KS STARI VODMAT	31. 3. 1988